

Яценко Н. І.

*студентка 2-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

РОЛЬ АДВОКАТА У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Формування правової держави і громадянського суспільства в Україні неможливо без створення гарантій захисту прав та законних інтересів людини та громадянина, без забезпечення умов для ефективного функціонування такого специфічного демократичного інституту, як адвокатура. Адвокатура – важливий інструмент дійсної демократії. Адже за своєю природою вона є громадською, самостійного виду організацією професійних юристів, яка виконує важливу суспільну функцію – захист прав і законних інтересів громадян та організацій. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» розкриває поняття цього інституту і закріплює, що адвокатура України – недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому законом [1].

Згідно ч.2 ст.2 закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», адвокатуру України складають всі адвокати України, які мають право здійснювати адвокатську діяльність.

Розглянувши правоверегулювання адвокатури, доцільнопроаналізувати роль адвоката в нашому суспільстві. Адвокат, здійснюючи захист основних прав, свобод та інтересів, доводить, що кожна особа має права, в тому числі право на захист. У своїй діяльності адвокат повинен враховувати усі деталі справи і виходити із інтересів його клієнта.

На підтвердження цієї тези можна навести слова видатного юриста А. Ф. Коні про адвоката: «він не слуга свого клієнта і не пособник йому втекти від заслуженої кари правосуддя. Він друг, радник, людина» [2].

У діяльності адвоката немає поганих чи хороших людей, є тільки обов'язок захищати свого клієнта, знаходити аргументи на його користь та підтвердження правової позиції клієнта.

Адвокат у всіх сферах своєї діяльності дотримується закону. Уся інформація, яку надає адвокату його довіритель, залишається повністю конфіденційною, без права оголошення і обговорення зі сторонніми особами.

Адвокатом не можна назвати просто особу, яка знає закони і вміє їх застосовувати на практиці. Ним повинна бути людина, яка є професіоналом своєї справи. Це стриманий, розсудливий і незалежний захисник. Адвокат-консультант, радник, представник, особа, яка вміє правильно скласти документи правового характеру.

Дослідження міжнародно-правових актів дає підстави стверджувати, що адвокат має багато зобов'язань перед суспільством і державою, в той же

час, ці взаємовідносини є двосторонніми. Наприклад, «Основні положення про роль адвокатів», прийнятими восьмим Конгресом ООН у серпні 1990 року в Нью-Йорку [2] виділяють такі принципи щодо адвокатів:

- уряди мають гарантувати працюючий механізм для доступу до адвокатів, що проживають на його території;
- уряди повинні забезпечити навчальні інститути, щоб адвокати здобули відповідну освіту;
- адвокати повинні мати право формувати асоціації для представлення їх інтересів;
- мають бути умови «без недоречного втручання зі сторони» давати поради клієнту відповідно до закону.

У громадянському суспільстві, заснованому на демократичних принципах і засадах верховенства права, головна мета правової системи полягає у захисті фундаментальних прав громадян від свавільного втручання держави, а головний обов'язок держави – керувати справедливо і чесно. У цьому сенсі роль адвоката у демократичному суспільстві має три основні складові:

- 1) адвокат – представник своїх клієнтів;
- 2) адвокат – представник правової системи;
- 3) адвокат – громадський діяч, який несе особливу відповідальність за якість правосуддя.

Адвокат як громадський діяч, який здобув вищу юридичну освіту, усвідомлює ті недоліки, що є в системі правосуддя, і своєю діяльністю має працювати заради реформування права та правової системи, сприяти відкритому обговоренню її недоліків з метою поліпшення та допомоги державним лідерам у роботі зі зміцнення правової системи на засадах верховенства права. Для такої ролі адвокати мають підтримувати і розвивати високі стандарти професіоналізму.

Представляючи клієнта, адвокат виступає його захисником і радником і слугує інтересам останнього. Як зазначає американський адвокат Ненсі К. Сплейн: «готуючись представляти перед судом захист інтересів клієнта, адвокат водночас відповідає за належне здійснення судового процесу» [3]. З таким підходом варто погодитись. Не тільки суд, а й адвокат, і прокурор, якщо він бере участь у справі, відповідальні за належний рівень правосуддя. Помилкою багатьох суддів є те, що вони не враховують, що і адвокат є особою, відповідальною за процес, звідси намагання відгородитись від адвокатів, а відтак замкненість, яка не йде на користь справі.

Отже, підходячи до висновку, слід наголосити, що роль адвоката в суспільстві є дійсно дуже важливою, адже він захищає основні людські свободитаінтереси, доводитьнапрактиці, щокожнаособамаєправаісвободи. Адвокат повинен завжди діяти в інтересах клієнта, проте використовувати лише законні способи і механізми для досягнення поставленої мети.

Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>. (дата звернення 23.10.2022).
2. Основні положення про роль адвокатів, прийнятих VIII Конгресом ООН у 1990 році. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_835#Text
3. Ненсі К. Сплейн. Роль юристів у демократичному суспільстві. *Адвокат*. 1998. № 4. С. 51-52.

Науковий керівник: доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Кісліцина Ірина Олександрівна***